

Κείμενο: Εκκλησία, μια κοινότητα χαρισμάτων

Οι χριστιανικές κοινότητες οργανώθηκαν από πολύ νωρίς. Σε κάθε τοπική Εκκλησία, εκτός από τον λαό (λαϊκούς), υπήρχαν ο επίσκοπος, οι πρεσβύτεροι και οι διάκονοι που είχαν την ευθύνη της και αποτελούσαν τον κλήρο. Ο επίσκοπος εκλεγόταν από τον κλήρο. Το έργο των κληρικών ήταν να τελούν τη Θεία Ευχαριστία και τα μυστήρια (λειτουργοί), να διδάσκουν τον λόγο του Θεού (διδάσκαλοι) και να φροντίζουν την πνευματική προκοπή των πιστών (ποιμένες). Κλήρος και λαός λειτουργούσαν ως ενιαίο σώμα και το κάθε μέλος ενεργούσε σύμφωνα με το χάρισμά του. Οι κληρικοί εκλέγονταν από τις κοινότητές τους και μπορούσαν να είναι έγγαμοι. Από τον 3ο αι. μ.Χ., οι επίσκοποι των μεγαλύτερων πόλεων ονομάστηκαν «μητροπολίτες» οι επίσκοποι δηλαδή της μητροπόλεως, της πρωτεύουσας μιας ρωμαϊκής επαρχίας. Από τον 5^ο αι. μ. Χ, οι μητροπολίτες κάποιων πόλεων που ήταν σπουδαία κέντρα του Ρωμαϊκού κράτους ονομάστηκαν «πατριάρχες» . Οι πόλεις αυτές που έγιναν και μεγάλα κέντρα του Χριστιανισμού ήταν η Ρώμη, η Κωνσταντινούπολη, η Αλεξάνδρεια, η Αντιόχεια και τα Ιεροσόλυμα.

Ερωτήσεις:

51. Σε κάθε τοπική Εκκλησία υπήρχαν...
 - A. ο λαός και οι πρεσβύτεροι
 - B. οι πρεσβύτεροι και ο επίσκοπος
 - Γ. ο κλήρος και ο λαός
 - Δ. ο επίσκοπος και ο λαός του Θεού

52. Οι κληρικοί της Εκκλησίας.....
 - A. εκλέγονταν από τους επισκόπους
 - B. διορίζονταν από τον Αυτοκράτορα
 - Γ. εκλέγονταν από την κοινότητα των πιστών
 - Δ. διορίζονταν από τον Πατριάρχη

53. Έργο των κληρικών ήταν να τελούν τη Θεία Ευχαριστία και τα μυστήρια αλλά και...
 - A. να συγχωρούν τις αμαρτίες των πιστών
 - B. να παρακολουθούν τη ζωή των πιστών
 - Γ. να διδάσκουν το λόγο του Θεού
 - Δ. να κάνουν ιεραποστολή στις γειτονικές χώρες

54. Μητροπολίτες ονομάστηκαν οι επίσκοποι.....
 - A. της Ρώμης και της Κωνσταντινούπολης
 - B. της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης
 - Γ. της πρωτεύουσας μια επαρχίας του κράτους
 - Δ. των Ιεροσολύμων και της Αλεξάνδρειας

55. Ο επίσκοπος κάθε τοπικής Εκκλησίας..
 - A. εκλεγόταν από τους πρεσβυτέρους
 - B. διοριζόταν από τους Μητροπολίτες
 - Γ. ψηφιζόταν από τους λαϊκούς
 - Δ. εκλεγόταν από τον κλήρο

Κείμενο: Οι πατέρες της Εκκλησίας και η Ελληνική παιδεία

Οι μεγάλοι Πατέρες της Εκκλησίας μιλούσαν και έγραφαν στη γλώσσα της εποχής, δηλαδή την ελληνική. Πέρα όμως από αυτό, χρησιμοποίησαν τη βαθιά ελληνική τους παιδεία για να απευθυνθούν όχι μόνο στους απλούς ανθρώπους, αλλά και στα μεγαλύτερα και πιο ανοιχτά και προσδευτικά πνεύματα της εποχής τους. Έτσι, για να διατυπώσουν τις χριστιανικές αλήθειες, χρησιμοποίησαν την ελληνική φιλοσοφία και ορολογία, αξιοποίησαν τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς και την αρχαιοελληνική τέχνη, εκπαιδεύτηκαν στην ελληνική ρητορική και διέπρεψαν ως εκκλησιαστικοί ρήτορες. Επιπλέον, υπογράμμισαν τη σημασία της ελληνικής παιδείας για όλους.

Ερωτήσεις:

56. Οι μεγάλοι Πατέρες της Εκκλησίας...
- A. μιλούσαν υποχρεωτικά την Ελληνική γλώσσα
 - B. μιλούσαν και έγραφαν στη γλώσσα της περιοχής που ζούσαν
 - Γ. έγραφαν στα λατινικά
 - Δ. μιλούσαν και έγραφαν στη γλώσσα της εποχής τους δηλ. την ελληνική
57. Η αρχαία ελληνική φιλοσοφία βοήθησε τους Πατέρες της Εκκλησίας να...
- A. πολεμήσουν τις αιρέσεις της εποχής τους
 - B. σχολιάσουν την Καινή Διαθήκη
 - Γ. διατυπώσουν με πληρότητα τις χριστιανικές αλήθειες
 - Δ. ερμηνεύσουν το λόγο του Θεού
58. Η βαθιά ελληνική παιδεία των Πατέρων τους βοήθησε να..
- A. γράψουν κείμενα με απλό τρόπο
 - B. μιλήσουν με θάρρος για την πίστη τους
 - Γ. υπερασπιστούν με επιχειρήματα τους χριστιανούς στα δικαστήρια της Ρώμης
 - Δ. απευθυνθούν στα μεγάλα πνεύματα της εποχής τους
59. Οι Πατέρες της Εκκλησίας εκτός από την ελληνική φιλοσοφία...
- A. αξιοποίησαν τους αρχαίους Έλληνες και Λατίνους συγγραφείς
 - B. εμπνεύστηκαν από την αρχαία ελληνική μυθολογία
 - Γ. χρησιμοποίησαν παραδείγματα από την αρχαία ελληνική ιστορία
 - Δ. αξιοποίησαν ακόμη και την τέχνη της Αρχαίας Ελλάδας
60. Οι Πατέρες της Εκκλησίας με το συγγραφικό τους έργο υπογράμμισαν...
- A. τη σημασία της μόρφωσης για τους κληρικούς της Εκκλησίας
 - B. τη σπουδαιότητα της ελληνικής παιδείας για τους νέους
 - Γ. ότι η Καινή Διαθήκη χωρίς την ελληνική φιλοσοφία δεν είναι κατανοητή
 - Δ. ότι η ελληνική παιδεία είναι απαραίτητη για όλους τους ανθρώπους

Κείμενο: από τις τοπικές στις Οικουμενικές Συνόδους

Από τον 2ο αι. μ.Χ. οι επίσκοποι γειτονικών περιοχών συνήθιζαν να επικοινωνούν μεταξύ τους, για να αντιμετωπίζουν ποιμαντικά ζητήματα, να συζητούν θεολογικά θέματα και να λύνουν διάφορα προβλήματα που ανέκυπταν. Αυτή η επικοινωνία γινόταν με τη σύγκληση τοπικών συνόδων στην πρωτεύουσα της επαρχίας, υπό την προεδρία του επισκόπου της πρωτεύουσας. Με το πέρασμα των χρόνων οι σύνοδοι διευρύνονταν, καθώς άρχισαν να συμμετέχουν σε αυτές μέλη όχι μόνο μίας, αλλά και περισσότερων περιφερειών. Τα πράγματα άλλαξαν τον 4ο αι. μ.Χ. με τον Μ. Κωνσταντίνο. Με την καινούρια σχέση μεταξύ Εκκλησίας και πολιτείας που διαμορφώθηκε, και καθώς η Εκκλησία γινόταν πια «θρησκεία της αυτοκρατορίας» άρχισαν να συγκαλούνται Οικουμενικές σύνοδοι, σύνοδοι δηλαδή στις οποίες συμμετείχαν περισσότερα μέλη της Εκκλησίας και από όλο τον κόσμο, με καθήκον τους να διευκρινίσουν την πίστη και να την προστατεύσουν από λάθη και αποκλίσεις.

Ερωτήσεις:

61. Στην αρχαία Εκκλησία συγκαλούνται τοπικές σύνοδοι για να...
 - A. μεταφραστούν δύσκολα αποσπάσματα της Αγίας Γραφής
 - B. καταδικαστούν οι αιρετικοί
 - Γ. εκλεγούν νέοι επίσκοποι
 - Δ. αντιμετωπιστούν θεολογικά και ποιμαντικά ζητήματα

62. Από τον 2ο αι μ. Χ. η επικοινωνία των επισκόπων γειτονικών περιοχών γίνεται με...
 - A. επισκοπικές επιστολές
 - B. τοπικές επισκέψεις
 - Γ. τοπικές Συνόδους
 - Δ. επισκοπικούς απεσταλμένους

63. Από την εποχή του Μ. Κωνσταντίνου η Εκκλησία γίνεται σταδιακά...
 - A. θρησκεία του κόσμου της εποχής
 - B. επίσημη θρησκεία του Ανατολικού κράτους
 - Γ. θρησκεία της αυτοκρατορίας
 - Δ. Οικουμενική θρησκεία

64. Όταν σε μια σύνοδο συμμετείχαν πολλά μέλη της Εκκλησίας από όλο τον κόσμο τότε αυτή ονομαζόταν...
 - A. Παγκόσμια Σύνοδος
 - B. Υπερτοπική Σύνοδος
 - Γ. Πανορθόδοξη Σύνοδος
 - Δ. Οικουμενική Σύνοδος

65. Το αντικείμενο συζήτησης των Οικουμενικών συνόδων ήταν...

- A. οι διαφορές μεταξύ τοπικών επισκόπων
- B. οι αποκλίσεις και λάθη στη πίστη της Εκκλησίας
- Γ. οι παρεμβάσεις του αυτοκράτορα σε θέματα πίστεως
- Δ. η εμφάνιση και διάδοση νέων θρησκειών

Κείμενο: Η Κυριακάτικη Λειτουργία

Η Κυριακή είναι αφιερωμένη στον Κύριο Ιησού Χριστό από όλους τους χριστιανούς. Σε αυτή, από τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες, τελούνταν η Θ. Ευχαριστία, που αποτελούσε το κέντρο της λατρευτικής ζωής των πιστών. Σταδιακά αναπτύχθηκαν συγκεκριμένοι τελετουργικοί τύποι. Στην Ορθόδοξη Εκκλησία κάθε Κυριακή τελείται η Θ. Λειτουργία του Ιωάννη του Χρυσοστόμου, με εξαίρεση πέντε Κυριακές της Μ. Τεσσαρακοστής και άλλες πέντε ημέρες, όπου τελείται η Θ. Λειτουργία του Μ. Βασιλείου. Αποτελείται από δύο μέρη: τη λειτουργία των Κατηχουμένων και τη Λειτουργία των Πιστών, στην οποία δεσπόζει το μυστήριο της Θ. Ευχαριστίας.

Ερωτήσεις:

66. Η Κυριακή είναι αφιερωμένη στον Κύριο...

- A. από τους Ορθόδοξους Χριστιανούς
- B. από τους Χριστιανούς της Ανατολής
- Γ. από τους Ρωμαιοκαθολικούς και τους Ορθόδοξους
- Δ. από όλους τους χριστιανούς

67. Η Λειτουργία του Ιωάννη Χρυσοστόμου τελείται...

- A. όλες τις Κυριακές του χρόνου
- B. μόνο δέκα Κυριακές του χρόνου
- Γ. όλες τις Κυριακές της Μ. Τεσσαρακοστής
- Δ. καθ' όλη τη διάρκεια του έτους εκτός από δέκα φορές

68. Κέντρο της λατρευτικής ζωής των πιστών είναι

- A. η Λειτουργία του Ιωάννη του Χρυσοστόμου
- B. η Λειτουργία των Πιστών
- Γ. η λειτουργία των Κατηχουμένων
- Δ. η Θεία Ευχαριστία

69. Το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας κατέχει κεντρική θέση...

- A. στη Λειτουργία του Ι. Χρυσοστόμου
- B. στη Λειτουργία του Μ. Βασιλείου

- Γ. στη Λειτουργία των Κατηχουμένων
- Δ. στη Λειτουργία των Πιστών

70. Η Λειτουργία του Μ. Βασιλείου τελείται...

- Α. την ημέρα της γιορτής του
- Β. τις πέντε Κυριακές της Μ. Τεσσαρακοστής
- Γ. δέκα φορές το χρόνο
- Δ. την Πρωτοχρονιά και το Μ. Σάββατο

Κείμενο: Η Πίστη ως Φιλοξενία του Θεού

Ο Κύριος παρουσιάστηκε στον Αβραάμ, κοντά στη Δρυ Μαμβρή, ενώ αυτός καθόταν στο άνοιγμα της σκηνής του κατά το μεσημέρι. Σήκωσε τα μάτια του και είδε τρεις άντρες να στέκονται απέναντί του. Αμέσως έτρεξε να τους προϋπαντήσει και τους προσκύνησε ως τη γη. «Κυριέ μου», είπε, «αν έχω την εύνοιά σου, μην προσπεράσεις το δούλο σου. Ας φέρουν λίγο νερό να πλύνετε τα πόδια σας και μετά μπορείτε ν' αναπαυθείτε κάτω από το δέντρο. Θα φέρω και λίγο ψωμί να πάρετε δύναμη και μετά μπορείτε να πηγαίνετε...». Τότε ο Αβραάμ έτρεξε στη σκηνή και είπε στη Σάρρα: «Πάρε γρήγορα τρεις γαβάθες αλεύρι εκλεκτό, ζύμωσε το και κάνε πίττες». Μετά έτρεξε στα βόδια, πήρε ένα μοσχάρι τρυφερό και καλό, το έδωσε στον υπηρέτη κι εκείνος το ετοίμασε στα γρήγορα. Πήρε ακόμα βούτυρο, γάλα και το μοσχάρι που είχε ετοιμάσει και τα έβαλε μπροστά στους άντρες. Αυτός στεκόταν απέναντί τους κάτω από τα δέντρα κι εκείνοι έτρωγαν. Τότε ρώτησαν τον Αβραάμ: «Πού είναι η Σάρρα η γυναίκα σου;». Αυτός απάντησε: «Εκεί, στη σκηνή». Κι ο Κύριος είπε: «Του χρόνου τέτοια εποχή θα ξανάρθω, και η γυναίκα σου η Σάρρα θα έχει γιο». Η Σάρρα τα άκουγε όλα αυτά, γιατί στεκόταν από πίσω του, στο άνοιγμα της σκηνής. Ο Αβραάμ και η Σάρρα ήταν γέροντες προχωρημένης ηλικίας. Η Σάρρα, λοιπόν, γέλασε κρυφά [...] Αλλά ο Κύριος είπε στον Αβραάμ: «Γιατί γέλασε η Σάρρα; Γιατί αμφιβάλλει ότι θ' αποκτήσει γιο τώρα που γέρασε; Τίποτα δεν είναι αδύνατο για τον Κύριο! Όταν την ίδια εποχή ύστερα από ένα χρόνο θα ξανάρθω σπίτι σου, η Σάρρα θα έχει γιο» [...] Από κει οι άντρες έφυγαν [...] Ο Αβραάμ βάδιζε μαζί τους για να τους κατευοδώσει. Τότε ο Κύριος είπε: «...Ένα μεγάλο και ισχυρό έθνος θα προέλθει από τον Αβραάμ και στο πρόσωπό του θα ευλογηθούν όλα τα έθνη της γης».

Ερωτήσεις:

71. Ο Αβραάμ φιλοξένησε στη σκηνή του τον Κύριο γιατί..
- Α. έδειχνε το σεβασμό του και την αγάπη του γι' αυτόν
 - Β. αυτό επέβαλλαν τα έθιμα φιλοξενίας της εποχής του
 - Γ. προσδοκούσε να μάθει για το μέλλον της οικογενείας του και της φυλής του
 - Δ. ένιωθε φόβο απέναντί του
72. Ο Κύριος αποκαλύπτει στον Αβραάμ ότι θα αποκτήσει...

- A. πολλά παιδιά
- B. δώδεκα γιούς
- Γ. ένα γιό και μια κόρη
- Δ. ένα γιό

73. Η Σάρρα η γυναίκα του Αβραάμ όταν άκουσε ότι θα αποκτήσει γιο...
- A. έκλαψε κρυφά από τη μεγάλη της χαρά
 - B. χάρηκε πολύ χωρίς να το φανερώσει
 - Γ. γέλασε κρυφά στη σκηνή της
 - Δ. απόρησε και αναρωτήθηκε αν είναι δυνατόν
74. Ο Αβραάμ έχει μπροστά του τρεις άντρες και μιλάει...
- A. στον καθένα ξεχωριστά
 - B. και στους τρεις μαζί
 - Γ. στον μεγαλύτερο που αποκαλεί Κύριο
 - Δ. προς αυτούς σαν να είναι ένας, αποκαλώντας τον Κύριο
75. Ο Αβραάμ μαθαίνει ότι από τον ίδιο θα προέλθει ένα μεγάλο και ισχυρό έθνος όταν οι τρεις άντρες...
- A. έφτασαν στη σκηνή του και ζήτησαν τη φιλοξενία του
 - B. έτρωγαν στη σκηνή του το γεύμα που τους ετοίμασε
 - Γ. έφευγαν από τη σκηνή του και τον αποχαιρετούσαν
 - Δ. ξαναγύρισαν στη σκηνή του έπειτα από ένα χρόνο